

ЗАТВЕРДЖЕНО:

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
спеціальність – 052 Політологія (ОП «Прикладна політологія»)
другого (магістерського) рівня освіти

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма складена для вступників освітньої програми «Прикладна політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Програма охоплює комплекс основних питань із фахових дисциплін зі спеціальності «Політологія», у ній враховано зміст підготовки з циклу навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки: «Загальна теорія політики», «Теорія політичних систем», «Історія зарубіжної та української політичної думки», «Аналіз сучасних громадських рухів», «Методи політичних досліджень», «Політична культура та етика», «Політична соціологія», «Політична ідеологія», «Політична діяльність в етнонаціональній сфері», «Політичний менеджмент», «Партологія та політичні еліти». Такий підхід дозволяє виявити рівень професійної підготовки вступника, перспективи його подальшого становлення у навчальному процесі.

Вимоги до знань та умінь студентів під час вступного випробування абітурієнт повинен виявити знання:

- закономірностей розвитку політичної теорії;
- основних тенденцій та закономірностей розвитку політичних процесів;
- теорії і методології політичної науки;
- основних етапів розвитку світової політичної думки, її основних доктрин і концепцій;
- історії політичної думки України;
- сучасного стану і перспектив розвитку політичної науки в Україні;
- основних шкіл та напрямків сучасної зарубіжної політичної науки;
- системи інститутів державної влади, місцевого і регіонального самоврядування;
- принципів і особливостей організації політичної і державної влади в Україні і в зарубіжних країнах;
- сутності та специфіки різних форм державного правління і державного устрою;
- методики проведення наукових досліджень за спеціальністю, підготовки аналітичних матеріалів;
- методики викладання суспільно-політичних дисциплін;
- політичних систем світу і особливостей їх функціонування;
- політичних режимів і специфіки їх трансформації;
- причин краху радянського тоталітарного режиму і закономірностей утвердження незалежної України;
- сутність політичної влади та принципів її розподілу;

- проблеми формування громадянського суспільства і правової держави у сучасній Україні

Фахове випробування відбувається у формі комп'ютерного тестування.

Докладно про Порядок організації та проведення фахових вступних випробувань дивись за посиланням: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/pp_tab7.pdf

ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ

Загальна теорія політики

Сутність та особливості політичної науки. Методи та функції політичної науки. Західна політична наука: основні школи та напрями. Плюралізм концепцій в українській політичній думці. Політична влада: сутність і специфіка. Функціонування політичної влади. Політичні системи і режими. Держава у політичній системі. Політичні еліти. Лідерство у політиці. Партії і партійні системи. Громадсько-політичні організації та рухи. Соціальні спільноти в політиці. Політична суб'єктність націй. Політика і армія. Релігія і політика. Політична діяльність. Політичний процес. Політичне рішення. Вибори і виборчі системи. Особа і політика. Політична свідомість. Політична культура. Політична ідеологія. Політична мораль. Засоби масової інформації у політичному житті. Політичні конфлікти і кризи. Політичні аспекти міжнародного життя. Фактор сили у міжнародних відносинах. Глобальні і регіональні проблеми сучасності. Геополітика і Україна. Політичне прогнозування. Футурологія.

Теорія політичних систем

Сутність та особливості політичних систем. Специфіка і типологія політичних режимів. Проблеми політичної модернізації політичних режимів. Роль і місце парламенту у політичних системах. Роль глави держави у політичних системах. Політичні партії в політичних системах. Основні типи державного устрою країн Західної Європи. Особливості політичної системи Сполучених Штатів Америки. Політична система Російської Федерації. Специфіка авторитарного режиму в Білорусії. Трансформація владних структур Республіки Польща. Політичні системи країн Скандинавії і Балтії. Політичні системи держав Закавказзя. Порівняльний аналіз систем Центральної Азії. Особливості політичних режимів Ірану і Туреччини. Політичні системи Ізраїлю та Палестини. Традиції і сучасність у політичній системі Японії. Кардинальні зміни політичних режимів Китаю. Політична система сучасної Індії. Політичні системи арабських країн. Політичні системи держав Африки. Політичні системи країн Латинської Америки. Політичні режими країн Південно-Східної Азії.

Історія зарубіжної та української політичної думки

Історія української політичної думки як предмет вивчення. Політична думка Київської Русі. Політична думка періоду феодальної роздробленості і занепаду Давньоруської держави. Політична думка в Галицько-Волинському князівстві. Політична думка в Україні в умовах наступу шляхетської Польщі. Роль братств у суспільно-політичному і культурному розвитку України і Білорусі останній чверті XVI – першої половини XVII століття. Іван Вишенський – найвизначніший український письменник-полеміст кінця XVI – початку XVII століття. Політична спрямованість діяльності і літературної творчості вчених Острозького культурно-освітнього центру. Львівський

осередок – політичного і культурного життя кінця XVI початку XVII століття. Роль Київського братства і Київської колегії в піднесенні української суспільної думки XVII століття. Політичні концепції вчених Києво-Могилянської академії. Соціально-політична філософія Григорія Сковороди. Політична думка періоду визвольної війни українського народу 1648-1654 років. Українська політична думка періоду занепаду козацько-гетьманської держави. Українська національна ідея в історичній літературі XVII–XVIII століть. Українська політична думка XVIII століття. Вчення українських просвітителів про суспільство і державу. Українська політична думка I половини XIX століття. Політична думка II половини XIX століття. Політичні концепції перебудови суспільства М. Драгоманова, І. Франка, Л. Українки. Розвиток вітчизняних політичних концепцій періоду революцій і визвольних змагань. Народницький і соціал-демократичний напрям. Український консерватизм. Націоналістичний напрям української політичної думки. Національно-комуністичний напрям української політичної думки. Дисидентський рух в історії української суспільнополітичної думки 60–80-х років XX століття. Розвиток ідей української державності в зарубіжній українській політичній думці.

Предмет і методи історії політичних і правових вчень. Політична і правова думка в країнах Стародавнього світу. Основні риси політично-правової думки епохи Середньовіччя. Політично-правові ідеї епохи Відродження та Реформації. Політичні та правові вчення Нового часу. Раціоналістичне трактування політики і права в епоху європейського Просвітництва. Політичні вчення у Сполучених Штатах Америки у XVIII – XIX ст. Політичні і правові ідеї представників німецької класичної філософії. Західноєвропейські концепції політично-правового устрою у XIX ст. Політична та правова думка в Росії у XIX ст. Зарубіжна політично-правова думка першої половини XX ст. Сучасна зарубіжна політична думка.

Аналіз сучасних громадських рухів

Громадські рухи та об'єднання. Політичні рухи, їх сутність та класифікація. Політичні організації та об'єднання. Партійні системи, їх типологія і особливості функціонування. Суспільно-політичні доктрини сучасності в контексті історичного розвитку людства. Політичні партії країн Європи. Історія становлення та розвитку українських політичних партій і суспільних рухів. Соціально-економічні і політичні передумови виникнення політичних партій на Україні. Політичні партії і суспільні рухи на Україні XX – XXI ст. Державне відродження України. Становлення і розвиток багатопартійної системи в Україні.

Методи політичних досліджень

Зміст і завдання курсу «Метод політичних досліджень». Рівні політичного знання. Методологія, методи і функції політичного дослідження. Громадська думка як об'єкт політичного аналізу. Підготовка політичного дослідження. План і програма політичного дослідження. Організація і проведення політичного дослідження. Опитування як метод збирання політичної інформації. Інтерв'ю – метод збору політичної інформації. Анкетування як метод опитування. Експертне опитування. Метод спостереження у політичному дослідженні. Метод аналізу документів. Джерела і застосування зведених даних. Аналіз і узагальнення результатів політологічного дослідження.

Політична культура та етика

Сутність політичної культури, її концепції і структура. Типологія політичної культури та її функції. Політична свідомість як компонент політичної культури.

Політична психологія – компонент політичної свідомості і культури. Релігійний аспект політичної культури. Політичні символи, стереотипи, міфи і ритуали в політичній культурі. Політична культура громадянськості. Політичні культури західного і східного типів. Політична культура українського народу. Руйнація політичної культури України. Політична культура незалежної України. Політична участь і політичне функціонування.

Політична соціологія

Предмет і галузь досліджень політичної соціології. Суспільство і суспільний розвиток. Громадянське суспільство. Соціально-політична структура суспільства. Структура суспільства. Нації і національна відносини. Культура і цивілізація. Людина в суспільстві. Політичне лідерство. Соціально-політичні конфлікти в суспільстві. Держава – головний політичний інститут суспільства. Політичний режим і його форми. Засоби масової інформації і політика. Політичні партії і суспільно-політичні рухи. Виборчі системи. Світове співтовариство.

Політична ідеологія

Ідеологія: поняття, сутність, типологія. Ідеологія як фундаментальна система цінностей суспільства. Лібералізм та його модифікації. Лібералізм – універсальна ідеологія сучасності. Соціалізм. Соціал-демократія. Теоретичні концепції і політична практика соціалізму. Класичний анархізм. Фундаменталізм. Анархізм, сучасні його трактування. Фашизм. Радикально-екстреміські течії фашизму. Пацифізм, «зелені», фемінізм, екуменізм як альтернативні суспільні рухи сучасності. Альтернативні суспільні рухи. Ідеологія і особливості функціонування радянського тоталітарного режиму. Національна ідея.

Політична діяльність в етнонаціональній сфері

Етнополітологія в системі наукового пізнання. Теорії походження націй. Типологія етносу. Етногенез у природничо-історичному процесі. Етнічні рухи в сучасній політиці. Етнічна карта світу. Міжетнічні конфлікти сучасності. Види етнічної дискримінації. Мовна політика і мовне будівництво. Націоналізм як ідеологія і суспільна практика. Хибна національна політика СРСР та її наслідки. Етнополітика незалежної України. Глобалізація і проблеми збереження національної дієвості. Сучасні етнічні міграційні процеси. Типологія етнодемографічної та етнокультурної політики. Етнічний неокolonіалізм у світовому інформаційному просторі.

Політичний менеджмент

Поняття, функції та види політичного менеджменту. Менеджмент виборчої кампанії. Менеджмент правлячої команди. Поняття, функції і види політичного маркетингу. Дослідження політичного ринку. Виборча інженерія як засіб політичної боротьби. Політичне рекламування. Технології реалізації політичної влади. Політична діяльність: поняття, типологія і стилі політичної діяльності. Політична еліта: стан і тенденції розвитку. Засоби масової інформації.

Партологія та політичні еліти

Місце і роль еліт в політичному процесі. Політична суб'єктність еліт. Історичні етапи формування політичної еліти. Теоретико-методологічні підходи до проблеми сутності політичних еліт. Аналіз феномену української радянської еліти (номенклатури). Генеза розвитку української політичної еліти. Пострадянська політична еліта в умовах

трансформації політичної системи України. Проблеми формування сучасної української політичної еліти. Правляча еліта України. Феномен політичного лідерства. Технології політичного лідерства. Концепції лідерів у світовій політичній думці. Авторитарні лідери. Демократичні лідери. Проблеми та перспективи політичного лідерства в Україні. Становлення політичного лідерства на регіональному рівні.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

На фаховому випробуванні вступник в довільному порядку отримує 50 тестових завдань. За кожну правильну відповідь за тестове завдання вступнику нараховується 4 бали. Бали зростають пропорційно до кількості та правильності виконаних завдань. Оцінювання знань вступників здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів. Рівень підготовки вступника:

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника: 180–200 балів (високий); 160–179 балів (середній); 140–159 балів (достатній); 100–139 балів (низький).

1 рівень (високий): 180–200 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній):

160–179 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній):

140–159 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

4 рівень (низький): 100–139 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Загальна Декларація прав людини (резолюція Генеральної Асамблеї 217 А (III) від 10 грудня 1948 року // Д. Донеллі. Права людини у міжнар. політиці / пер. з англ. – Л. : Кальварія, 2004. – С. 221–226.
2. Закон України «Про засади державної мовної політики» // Відомості Верховної Ради. – 2013. – № 23. – Ст. 218.
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»: за станом на 5 березня 2001 р. : Офіц. вид. – К. : Парл. вид-во, 2001. – 68 с.

4. Закон України «Про політичні партії в Україні» (зі змінами, внесеними згідно із Законами України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із запровадженням державного фінансування політичних партій в Україні» № 1349-IV від 27.11. 2003 та «Про внесення змін до Закону України «Про політичні партії в Україні» № 2748-IV від 06.07. 2003) // Політичні партії в Україні : інформ.-довід. вид. (2-ге, доп.) / редкол.: Я. В. Давидович (голова ред. кол.) В. О. Завалевська, О. С. Вишневська та ін. – К. : Атіка, 2005.– С. 12–22.

5. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Зі змінами, внесеними згідно із Законом України Із змінами, внесеними Законами України від 8 грудня 2004 року N 2222-IV, від 1 лютого 2011 року N 2952-VI, від 19 вересня 2013 року N 586-VII, від 21 лютого 2014 року N 742-VII, від 2 червня 2016 року N 1401-VIII, від 07 лютого 2019 року, N 2680-VIII. Станом на 1 червня 2020 року. – Режим доступу // <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>

Основна література

1. Андрусяк Т. Історія політичних і правових вчень : навч. посіб. / Т. Андрусяк. – Л. : Вид центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001. – 220 с.
2. Баранівський В.Ф. Політологія : Підручник //В.Ф.Баранівський. – Київ : Національна академія управління, 2016. – 236. С.
3. Бойко О. Історія України : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. – 3-тє вид., випр., доп. / О. Бойко. – К. : Академвидав, 2012.– 686 с.
4. Вегеш М.М. Політологія: Підручник // М.М.Вегеш. – Київ :Знання, 2008. – 384 с.
5. Гаджиев К. Геополитика : учебник / К. Гаджиев. – М. : Изд-во Юрайт, 2011. – 479 с.
6. Гелей С. Політико-управлінські системи світу: навч. посібник / С. Гелей, С. Рутар. – К. : Знання, 2006. – 668 с.
7. Жиро Т. Политология / Пер. с польск. – Х.: Изд-во „Гуманитарный Центр”, 2006. – 428 с.
8. Мухаев Р. Теория политики : ученик для студентов вузов, обучающихся по гуманитарносоциальным дисциплинам / Р. Мухаев. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 623 с.
9. Основи демократії : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / кол. авт.: М. Бессонова, О. Бірюков, С. Бондарук та ін. / за заг. ред. А. Колодій. – К. : Ай Бі, 2002. – 684 с.
10. Рудич Ф. Політологія: підручник. – 3-тє вид., перераб., доп. / Ф. Рудич. – К. : Либідь, 2009. – 480 с.
11. Шляхтун П. Політологія (теорія та історія політичної науки) : підручник / П. Шляхтун. – К. : Либідь. – 2002. – 576 с.
12. Якушик В. Вступ до політології : навч.-метод. посібник для вивчення державознавчих тем курсу політології / В. Якушик. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 66 с.

Додаткова література

1. Аристотель. Политика. Том 1. Философия древности и средневековья / Аристотель // Антология мировой философии. В 4-х томах. – М. : Мысль. – 576 с.
2. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / З. Бауман / пер. з анг. І. Андрущенко. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 109 с.
3. Бортніков В. Політична участь і демократія: українські реалії : монографія / В. Бортніков – Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського держ. ун-ту імені Лесі Українки, 2007. – 524 с.
4. Бурдяк В. Політична культура країн Європи в контексті інтеграційних процесів / В. Бурдяк, Н. Ротар. – Чернівці : Рута, 2004. – 327 с.

5. Визначення і вимірювання демократії / за ред. Д. Бітема. – Львів : Літопис, 2005. – 318 с.
6. Влада і суспільство : діалог через громадські ради : монографія / за заг. ред. Шайгородського Ю. Ж. – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2011. – 148 с.
7. Геополітика : антологія. – М. : Академический Проект; Культура, 2006. – 1004 с.
8. Глобалізація і сучасний міжнародний процес / за заг. ред. проф. Б. Гуменюка і проф. С. Шергіна. – К. : Ун-т «Україна», 2009. – 508 с.
9. Головатий М. Класи і партії : навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / М. Головатий – К. : Видавничий дім «Персонал», 2008. – 144 с.
10. Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України; Заг. ред. Ф.М.Рудич. – К.: Парламентське видавництво, 2006. – 412 с.
11. Громадські організації у дискурсі демократизації суспільства : монографія / за наук. ред. В. П. Бежа; редкол. : В. П. Бех (голова), Г. О. Нестеренко (заст. голови) [та ін.] – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 680 с.
12. Гьофе О. Демократія в епоху глобалізації / О. Гьофе. – К. : ППС, 2007. – 436 с.
13. Демократия и модернизация : к дискуссии о вызовах XXI века / под ред. В. Л. Иноземцева. – М. : Изд-во «Европа», 2010. – 318 с.
14. Демократия и суверенитет : Многообразие исторического опыта. – М. : Идея-Пресс, 2010. – 236 с.
15. Державне управління і політика : монографія / Цветков В. В., Селіванов В. М., Скрипнюк О. В. – К. : Вид-во «Абрис», 2006. – 312 с.
16. Дмитренко М. Політична система України: розвиток в умовах глобалізації та інформаційної революції / М. Дмитренко. – К. : Знання України, 2008. – 544с.
17. Дюверже М. Политические партии / М. Дюверже / пер. с франц. – М. : Академический проект; Королев, Парадигма, 2005. – 544 с.
18. Європейський проект та Україна : монографія / А. В. Єрмолаєв, Б. О.Парахонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова. – К. : НІСД, 2012. – 192с.
19. Журавський В.С. Политический процесс в Украине: анализ, поиск, решения / И.Тимошенко (отв. ред). – К.: УФІМБ, 1995. – 128 с.
19. Кирилюк Ф. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби : навч. посібник / Ф. Кирилюк. – К. : Центр учбової літ-ри, 2008. – 414 с.
20. Конституционное право зарубежных стран : учеб. для вузов / под общ. ред. М. Н. Баглая. – М. : Изд. группа НОРМА-ИНФРА, 1999. – 832 с.
21. Корнієвський О. Громадянське суспільство в Україні : основні етапи інституціоналізації / О. Корнієвський // Стратегічні пріоритети. – 2012. – № 4. – С. 68–73.
22. Макар Ю. Політологія : навч. посіб. / Ю. Макар, О. Докаш, Т. Лаврук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 596 с.
23. Мірошніченко Ю. Конституційно-правове забезпечення народовладдя в Україні : монографія / Ю. Мірошніченко. – К. : Фенікс, 2012. – 360 с.
24. Михальченко Н. Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы? / Н. Михальченко – К. : Ин-т социологии НАНУ. – 2001. – 440 с.
25. Міжнародні відносини та світова політика : підручник / В. Манжола, В. Крушинський, С. Галака та ін. – К. : Київський ун-т, 2010. – 863 с.
26. Модернизация и политика в XXI веке / отв. ред. Ю. Оганисян ; Ин-т социологии РАН. – М. : РОССПЭН, 2011. – 336 с.
27. Неліпа Д. Системний аналіз в політології : навч. посібник / Д. Неліпа. – К. : ФОП Колісник, 2009. – 144 с.

28. Менкур О. Влада і процвітання. Подолання комуністичних і капіталістичних диктатур / О. Менкур / пер. з англ. А. Іщенка. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 174 с.
29. Основи демократії : підручник для студентів вищих навч. закладів / за заг. ред. А. Ф. Колодій. – Львів : Астролябія, 2009. – 832 с.
30. Основи політичної науки : курс лекцій. У 4-х частинах. Ч. 2. Політичні процеси, системи та інститути / Б. Кухта, А. Романюк та ін. – Львів : Кальварія. – 1997. – 334 с.
31. Партійна система України після парламентських виборів 2012 : ефективне число партій і місце в класифікації. Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1062/>.
32. Політична система: сучасні проблеми розвитку громадянського суспільства і держави : у 2 т. / за ред. О. Скрипнюка. – К. : Логос, 2010 (Т. I. Громадянське суспільство в політичній системі: теоретико-методологічний і конституційно-правовий аспекти дослідження. – 628 с. ; Т. II. – Правова, демократична держава в політичній системі: стан, тенденції та перспективи розвитку. – 692 с.
33. Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні : навч. посібник / Ф. Рудич, Р. Балабанов, Ю. Ганжуров та ін. – К. : Либідь, 2008. – 440 с.
34. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку : навч. посібник для студентів вищих закладів освіти. – К. : Парламентське видавництво. – 2002. – 327 с.
35. Політичні партії в демократичному суспільстві / Фонд Конрада Аденауера. – К. : Видавці: Й. Тезінг та В. Гофмайстер. – 1997. – 127 с.
36. Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД імені І. Ф. Кураса, 2012. – 600 с.
37. Політологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. О. Бабкіної, В. Горбатенка. – К. : Видавничий центр «Академія». – 2002. – 528 с.
38. Політологія : навч. посібник / авт. кол. : М. Примуш, А. Розкошний та ін. – К. : ВД «Професіонал». – 2004. – 320с.
39. Ротар Н.Ю. Політична участь: теоретико-методологічні проблеми визначення поняття // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 28. – К.: Ін-т держави і права ім В.М. Корецького НАН України, 2005. – С. 646–654.
40. Ротар Н. Політична участь громадян України у системних трансформаціях перехідного періоду: Монографія. – Чернівці: Рута, 2007.
41. Стан і тенденції розвитку соціально-корпоративних організацій і рухів в Україні. Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1041/>.
42. Стан та динаміка розвитку неурядових організацій України 2002–2011 роки : звіт за даними дослідження / автори-упорядники: Л. Паливода, С. Голота. – К. : БФ «Творчий центр ТЦК», 2013. – 118 с.
43. Україна: політична історія XX – початок XXI ст. / педрада : В. Литвин (голова) та ін. / редкол. : В. Смолій, Ю. Левенець (співголови) та ін. – К. : Парламентське вид-во, 2007. – 1028 с.
44. Україна: політичні стратегії модернізації : зб. наук.-аналіт. доп. / за ред. М. Розумного (заг. ред.), О. Корнієвського, В. Яблонського, С. Янішевського. – К. : НІСД, 2011. – 328 с.
45. Хантингтон С. Третя волна. Демократизация в конце XX века / С. Хантингтон. – М. : РОССПЭН, 2003. – 368 с.

46. Хімченко О. Політичні партії і виборчий процес в умовах розбудови демократичного суспільства : навч. посібник / О. Хімченко. – К. : ВД «Професіонал», 2006. – 208 с.
45. Хома Н. Моделі соціальної держави: світовий та український досвід : моногр. / Н. Хома. – К. : Вид-во «Юридична думка», 2012. – 592 с.
47. Цветков В. Демократія – Управління – Бюрократія в контексті модернізації українського суспільства / В. Цветков, В. Горбатенко. – К. : Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України. – 2001. – 248с.
48. Цветков В. Демократія і державне управління : теорія, методологія, практика : монографія / В. Цветков. – К. : Видавництво «Юридична думка», 2007. – 336 с.
49. Цокур Є. Легітимність політичної влади : джерела, особливості, перспективи : монографія / Є. Цокур. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. – 2009. – 330 с.
50. Цюрупа М. Історія політичних і правових вчень : курс лекцій / М. Цюрупа. – К. : Український центр духовної культури, 2007. – 264 с.
51. Черныш А. М. Методология и технология современного политического исследования. — Одесса, 2003.
52. Шахай А. Философия политики / А. Шахай, М. Якубовський. – Х. : Изд-во Гуманитарный Центр, 2011. – 234 с.
53. Шведа Ю. Політичні партії: енциклопедичний словник / Ю. Шведа. – Львів : Астролябія, 2005. – 488 с.